

GÜDÜL'ÜN DEMOGRAFİK YAPISININ SOSYOLOJİK ANALİZİ

Prof. Dr. D. Ali ARSLAN¹

Gülten ARSLAN²

Özet:

Güdül, Türkiye'nin kalbi Başkent Ankara'nın en huzurlu ve yaşanabilir ilçelerinden biridir. Başkent Ankara, 2020 yılı verilerin göre, 5.639.076 kişilik nüfusu ile demografik büyüklük bakımından Türkiye'nin en büyük illeri arasında, ikinci sırada yer alır. Ankara'nın en sakin ilçesi Güdül Ankara'nın kuzeybatısında yer alır. İlçe, Başkent Ankara il merkezine 90 km mesafededir. İlçe ekonomisinde tarım ve hayvancılık ön plandadır. Bununla birlikte, son yıllarda yaşanan gelişmeler, ilçede turizm açısından da umut vaat etmektedir.

Son yıllarda, doğa güzellikleri ve tarihi zenginlikleri ile dikkatleri üzerinde toplayan Güdül, sakinliğin ve huzurun cazibe merkezi olma yolunda emin adımlarla ilerlemektedir. Güdül'ün komşuları arasında güneyinde Ayaş, kuzeyinde Çamlıdere, kuzeydoğusunda Kızılcahamam ve batısında Beypazarı yer alır İlçe arazisi ağırlıklı dağlık olup, tarıma elverişli toprağı son derece sınırlıdır.

2020 yılı TÜİK-ADNKS verilerine göre, 2019 yılı itibariyle Güdül ilçesi sınırları dâhilinde toplam 8.892 kişi yaşamaktadır. Bu nüfusun 4.496'sını kadınlar, 4.396'sını da erkekler teşkil eder. İlçenin nüfus piramidi içinde en büyük nüfus dilimini 896 kişi ile 55-59 yaş grubundan bireyler oluşturmaktadır.

¹ Mersin Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Sosyoloji bölümü öğretim üyesi. Sosyolog ve Siyaset Bilimci.

Adres: Mersin Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Sosyoloji bölümü, Çiftlikköy Kampusu, 33343-Mersin / TÜRKİYE,

Tel: (0324) 361 00 01/ 148 13, **GSM:** 0553 666 06 06, **E-posta:** cimderaslan@hotmail.com

ORCID iD: 0000-0002-5278-3911

² Uzman Sosyolog ve Siyaset bilimci,

ORCID iD: 0000-0001-2345-6789

Bu çalışmada, Ankara'nın Güdül ilçesinin nüfusunun sosyolojik açıdan incelenmesi hedeflenmiştir. Sosyolojik bir bakış açısı ile gerçekleştirilecek olan araştırmada, temel veri kaynağı olarak TÜİK veri setlerinden yararlanıldı. Ağırlıklı olarak arşiv taraması ve ikincil veri analizi tekniğinin kullanıldığı çalışmada, TÜİK'in yanı sıra, öteki kurum ve kuruluşların arşiv, kayıt, belge ve veri setlerinden de faydalanıldı. Bu veriler, ikincil veri analizi tekniği kullanılarak Güdül ilçesinin demografik yapısı, sosyolojik açıdan analiz edilecektir. Ayrıca, geçmişten günümüze ilçe nüfusunda yaşanan değişim ve ilçenin nüfus bakımından Ankara ili ve Türk toplumu geneli içinde ifade ettiği anlam da tartışılacaktır.

Anahtar Sözcükler:

Güdül, Güdül'ün Demografik Yapısı, Nüfus, Ankara, Güdül Nüfusu, Ankara Nüfusu.

Sociological analysis of the demographic structure of Güdül

Güdül is one of the most peaceful and liveable districts of the heart of Turkey's capital Ankara. According to 2020 data, the demographic size of Capital Ankara, is 5,639,076 people. It takes second place among the Turkey's largest population provinces. Güdül, the quietest district of Ankara, is located in the northwest of Ankara. The district is 90 km from the capital Ankara city centre. Agriculture and animal husbandry are at the forefront in the district's economy. Nevertheless, developments in recent years also show promise in terms of tourism in the district.

Güdül, which has attracted attention with its natural beauties and historical riches in recent years, is taking firm steps towards being the centre of attraction for calm and tranquillity. Among the neighbours of Güdül is Ayaş to the south, Çamlıdere to the north, Kızılcahamam to the northeast, and Beypazarı to the west.

According to TÜİK-ADNKS data for 2020, a total of 8,892 people live within the borders of Güdül district as of 2019. 4.496 of this population are women and 4.396 are men. The largest population in the district's population pyramid is 896 people and individuals in the 55-59 age group.

In this study, it is aimed to investigate the population of Güdül district of Ankara from a sociological perspective. In the research, which will be carried out with a sociological perspective, TurkStat datasets were used as the main data source. In the study, in which archive scanning and secondary data analysis techniques were mainly used, besides TURKSTAT, archives, records, documents and data sets of other institutions and organizations were also used. These data will be analysed from the sociological perspective of the demographic structure of Güdül district using the secondary data analysis technique. In addition, the change in the population of the district from past to present and the meaning of the district in terms of population in Ankara province and Turkish society in general will be discussed.

World Journal of Human Sciences, 2021 - 1

Dünya İnsan Bilimleri Dergisi, 2021 – 1

ISSN: 2717-6665

Key Words:

Güdül, Demographic Structure of Güdül, Güdül Population, Sociological analysis of the demographic structure of Güdül, Demographic Structure, Ankara.

GİRİŞ VE YÖNTEM ³

Güdül, Türkiye'nin kalbi Başkent Ankara'nın en huzurlu ve yaşanabilir ilçelerinden biridir. Başkent Ankara, 2020 yılı verilerin göre, 5.639.076 kişilik nüfusu ile demografik büyüklük bakımından Türkiye'nin en büyük illeri arasında, ikinci sırada yer alır. Ankara'nın en sakin ilçesi Güdül Ankara'nın kuzeybatısında yer alır. İlçe, Başkent Ankara il merkezine 90 km mesafededir. İlçe ekonomisinde tarım ve hayvancılık ön plandadır. Bununla birlikte, son yıllarda yaşanan gelişmeler, ilçede turizm açısından da umut vaat etmektedir.

Kaynak: Güdül Kaymakamlığı (2020), <http://gudul.gov.tr/salihler-kaya-yazitlari#gallery-3>

³ Bu bölüm hazırlanırken, 22-24 Ekim 2020 tarihlerinde Mer Ak Mersin Akademi tarafından gerçekleştirilen 4. Uluslararası Mersin Sempozyumu'nda sunulan "Geçmişten Günümüze Güdül'ün Nüfusu" bildiriden faydalanılmıştır.

Son yıllarda, doğa güzellikleri ve tarihi zenginlikleri ile dikkatleri üzerinde toplayan Güdül, sakinliğin ve huzurun cazibe merkezi olma yolunda emin adımlarla ilerlemektedir. Kültürel mirasını, tarihi ve doğası ile birlikte korumayı başaran ilçe, Türkiye'nin 18. Cittaslow Kenti olarak Uluslararası Cittaslow Ağına dâhil olmuştur. Merkezi İtalya'da bulunan Cittaslow Genel Merkezi Güdül ilçesini, İç Anadolu Bölgesi ve Ankara'nın ilk Cittaslow Kenti olarak, dünyada huzur ve sükûnetin hüküm sürdüğü yaşanabilir mekânlardan biri olarak tescillemiştir.

Kaynak: Güdül Kaymakamlığı (2020), <http://gudul.gov.tr/salihler-kaya-yazitlari#gallery-1>

Güdül'ün komşuları arasında güneyinde Ayaş, kuzeyinde Çamlıdere, kuzeydoğusunda Kızılcahamam ve batısında Beypazarı yer alır. İlçe, önemli yerleşim merkezlerinden Ayaş (32 km) , Beypazarı (33 km) , Çamlıdere (60 km), Kızılcahamam (60 km) ve Kıbrısçık (93 km) uzaklıktadır. İlçe arazisi ağırlıkla dağlık olup, tarıma elverişli toprağı son derece sınırlıdır. İlçe sınırları içinden geçen Sakarya Nehri'nin bir kolu olan Kirmir Çayı, Suvari Çayı ve İlhan Çayı yöreye hayat verir.

Kaynak: Güdül Kaymakamlığı (2020), <http://gudul.gov.tr/tarihi-roma-hamami#gallery-3>

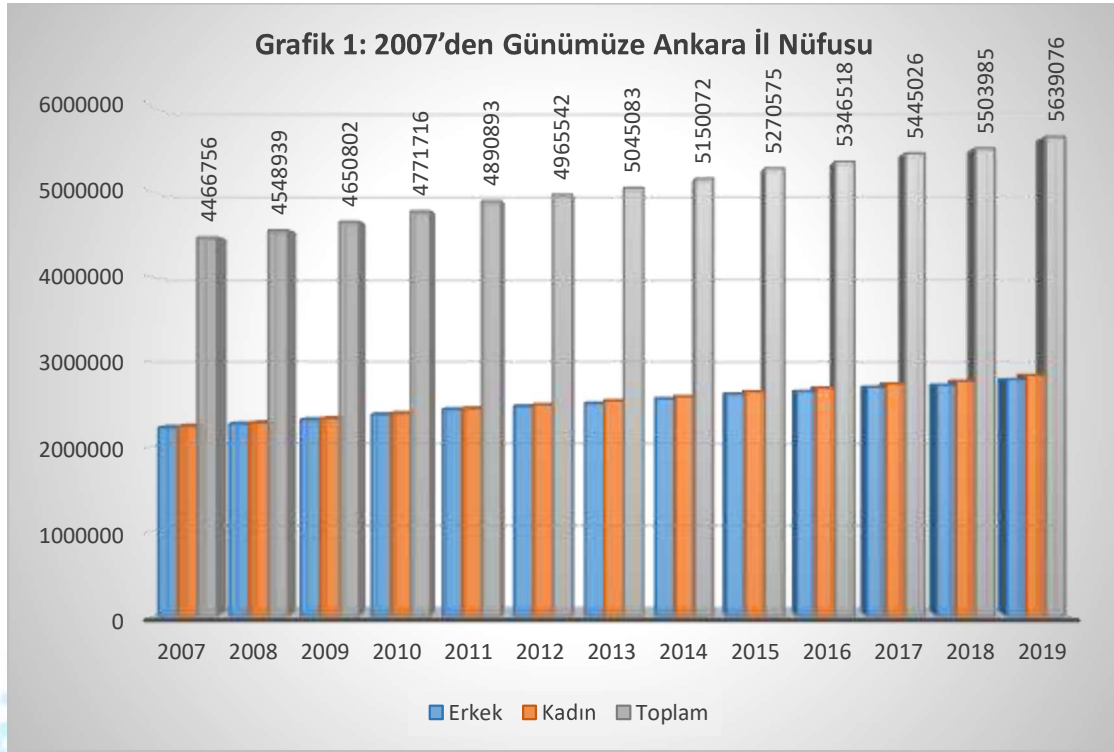
Ankara'nın en küçük toprak büyüklüğüne sahip kırsal ilçelerinden biri olan Güdül ilçesinin yüzölçümü 419 km²'dir. İlçe'nin denizden yüksekliği 720 metre civarındadır. Yörede karasal iklim hüküm sürmekte olup kışları soğuk, yazları ise sıcak ve az yağışlıdır. İlçeye yıllık ortalama 506 mm yağış düşmektedir. Yağışlar genellikle ilkbahar ve sonbaharda görülür. Yörede ortalama en yüksek sıcaklık 30°C ile 35°C, en düşük sıcaklık -10 °C ve -20 °C dereceleri arasında değişim gösterir.

Kaynak: Güdül Kaymakamlığı (2020), <http://gudul.gov.tr/yesilozz#gallery-2>

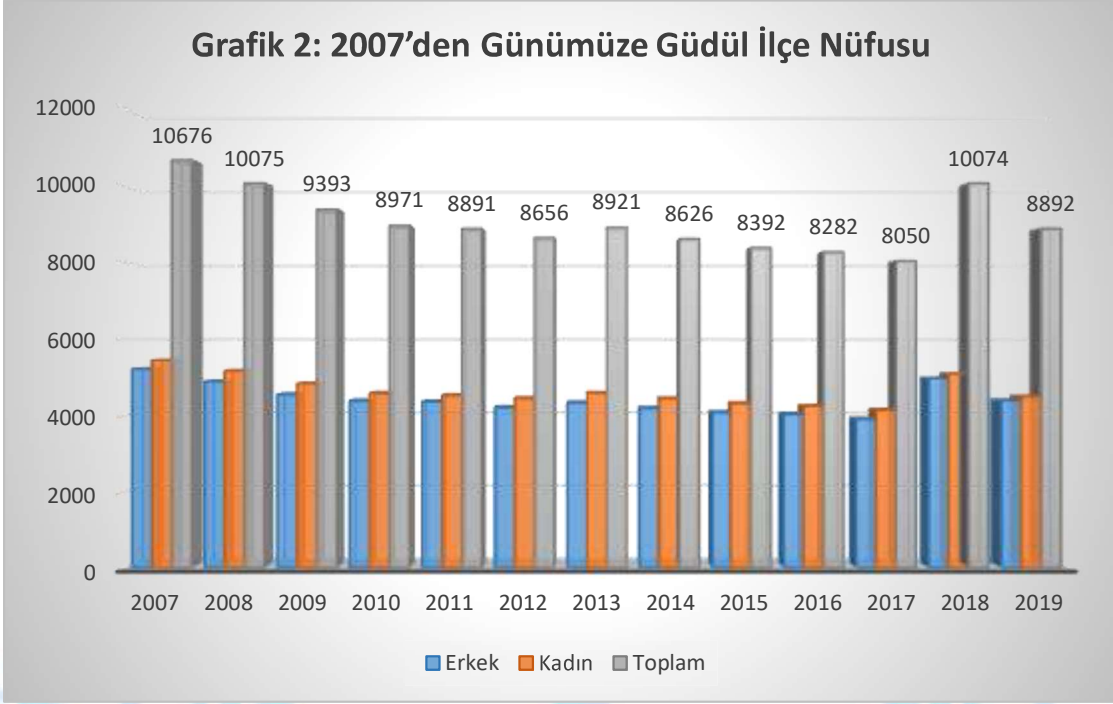
Tablo 1: 2007'den Günümüze Ankara İl Nüfusu

		Erkek	Kadın	Toplam
2007	Ankara-6	2225033	2241723	4466756
2008	Ankara-6	2267779	2281160	4548939
2009	Ankara-6	2318633	2332169	4650802
2010	Ankara-6	2379226	2392490	4771716
2011	Ankara-6	2439058	2451835	4890893
2012	Ankara-6	2474456	2491086	4965542
2013	Ankara-6	2507525	2537558	5045083
2014	Ankara-6	2562805	2587267	5150072
2015	Ankara-6	2621235	2649340	5270575
2016	Ankara-6	2653431	2693087	5346518
2017	Ankara-6	2702492	2742534	5445026
2018	Ankara-6	2728900	2775085	5503985
2019	Ankara-6	2793850	2845226	5639076

Tablo 2: 2007'den Günümüze Güdül İlçe Nüfusu

		Erkek	Kadın	Toplam
2007	Ankara(Güdül)-1365	5224	5452	10676
2008	Ankara(Güdül)-1365	4897	5178	10075
2009	Ankara(Güdül)-1365	4552	4841	9393
2010	Ankara(Güdül)-1365	4386	4585	8971
2011	Ankara(Güdül)-1365	4362	4529	8891
2012	Ankara(Güdül)-1365	4208	4448	8656
2013	Ankara(Güdül)-1365	4332	4589	8921
2014	Ankara(Güdül)-1365	4186	4440	8626
2015	Ankara(Güdül)-1365	4071	4321	8392
2016	Ankara(Güdül)-1365	4036	4246	8282
2017	Ankara(Güdül)-1365	3907	4143	8050
2018	Ankara(Güdül)-1365	4979	5095	10074
2019	Ankara(Güdül)-1365	4396	4496	8892

Grafik 2: 2007'den Günümüze Güdül İlçe Nüfusu

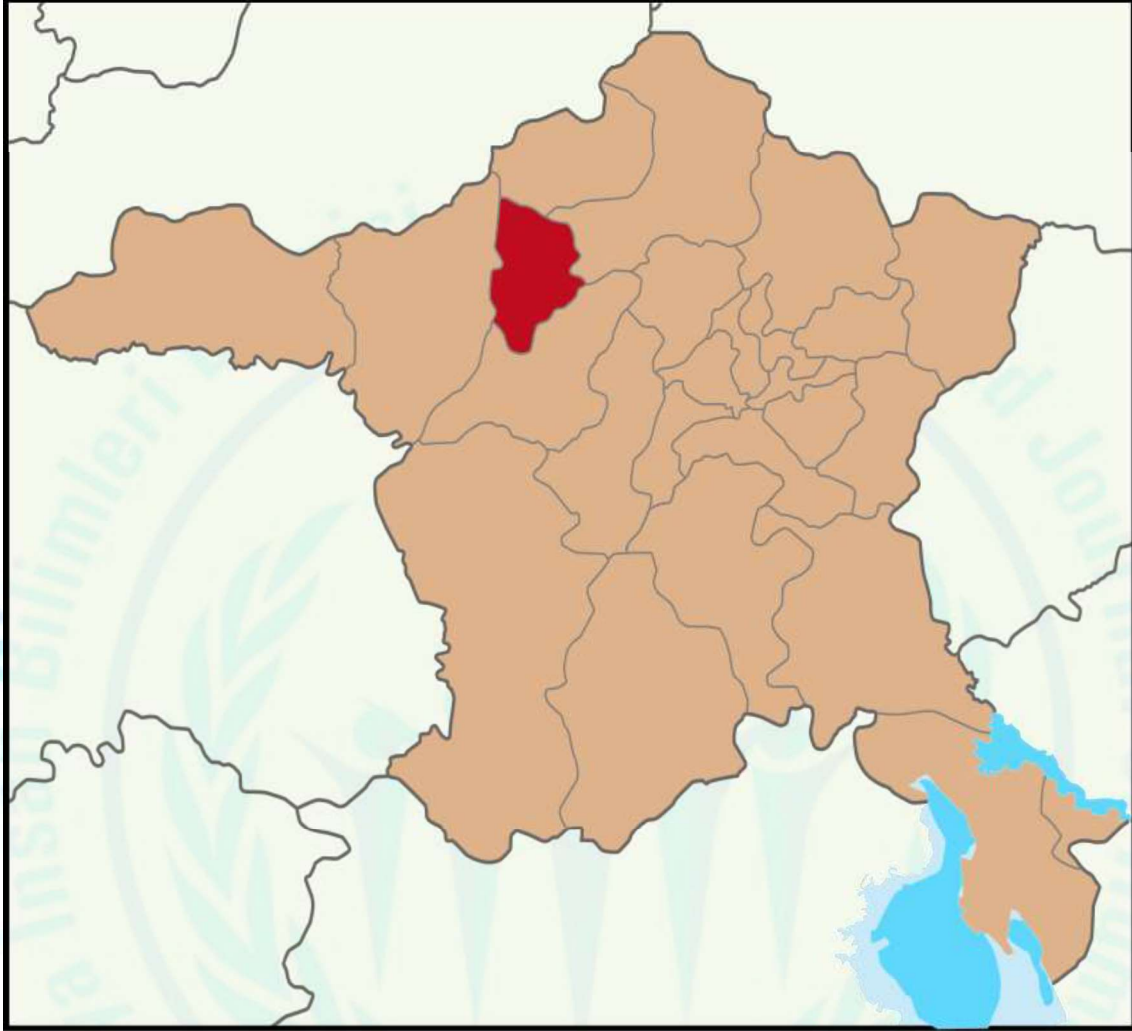
2020 yılı TÜİK-ADNKS verilerine göre, 2019 yılı itibariyle Güdül ilçesi sınırları dâhilinde toplam 8.892 kişi yaşamaktadır. Bu nüfusun 4.496'sını kadınlar, 4.396'sını da erkekler teşkil eder. İlçenin nüfus piramidi içinde en büyük nüfus dilimini 896 kişi ile 55-59 yaş grubundan bireyler oluşturmaktadır. Bu yaş grubunu, 807 ile 60-64 yaş grubu ve 759 kişi ile 65-69 yaş grubundan bireyler teşkil eder.

Kaynak: Güdül Kaymakamlığı (2020), <http://www.gudul.gov.tr/cittaslow-gudul#gallery-1>

Bu çalışmada, Ankara'nın Güdül ilçesinin nüfusunun sosyolojik açıdan incelenmesi hedeflenmiştir. Sosyolojik bir bakış açısı ile gerçekleştirilecek olan araştırmada, temel veri kaynağı olarak TÜİK veri setlerinden yararlanıldı. Ağırlıklı olarak arşiv taraması ve ikincil veri analizi tekniğinin kullanıldığı çalışmada, TÜİK'in yanı sıra, öteki kurum ve kuruluşların arşiv, kayıt, belge ve veri setlerinden de faydalanıldı. Bu veriler, ikincil veri analizi tekniği kullanılarak Güdül ilçesinin demografik yapısı, sosyolojik açıdan analiz edilecektir. Ayrıca, geçmişten günümüze ilçe nüfusunda yaşanan değişim ve ilçenin nüfus bakımından Ankara ili ve Türk toplumu geneli içinde ifade ettiği anlam da tartışılacaktır.

Harita: Ankara ve Güdül

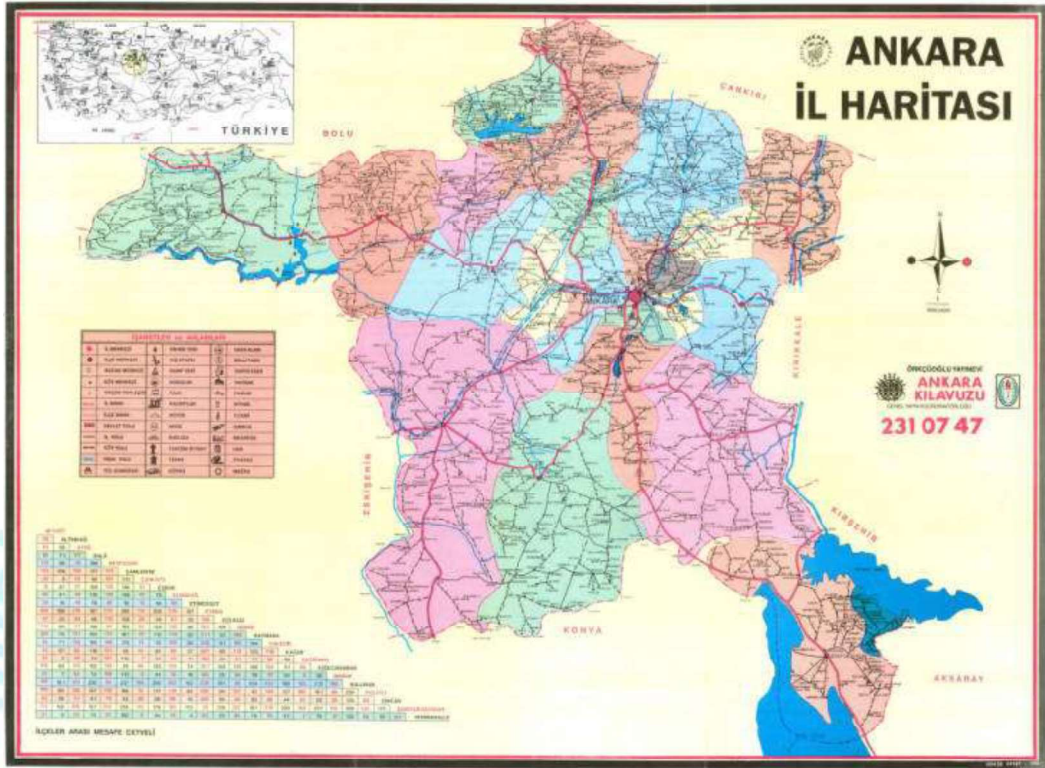

Kaynak: https://tr.wikipedia.org/wiki/G%C3%BCd%C3%BCl#/media/Dosya:Ankara_location_G%C3%BCd%C3%BCl.svg

<http://cografyaharita.com> (2018).

Kaynak: <http://www.turkiyeharitasi.gen.tr/wp-content/uploads/2016/04/ankara-semt-haritasi.png>

Kaynak: <https://libdigitalcollections.ku.edu.tr/digital/collection/VHPK/id/197/>

Kaynak: Güdül Kaymakamlığı (2020), <http://www.gudul.gov.tr/gudul-evleri#gallery-3>

Kaynak: Gündül Belediyesi (2020), <https://gudul.bel.tr/tarihi-gudul-evleri/tarihi-evlerimiz-4/#main>

Bu çalışmada, İç Anadolu Bölgesi'nin en önemli yerleşim birimlerinden olan Ankara'nın, Gündül ilçesinin demografik yapısı sosyolojik açıdan ele alındı. Tasviri bir sosyolojik araştırma türünde gerçekleştirilen çalışmada, metodolojik (Neuman, 2006-a; Neuman, 2006-b; Arslan, 2018; Arslan, 2012) açıdan ağırlıklı olarak arşiv taraması ve ikincil veri analizi tekniği kullanıldı. Araştırmada, temel veri kaynağı olarak TÜİK verileri kullanıldı. Bu veriler kullanılarak, Gündül'ün demografik özellikleri ile demografik yapının tarihsel süreç içinde geçirdiği değişim de sosyolojik açıdan tahlil edildi. Ayrıca, belirlenen hedefler doğrultusunda ortaya konan bulguların Ankara ili ve Türk toplumu geneli bakımından ifade ettiği önem ve mana da tartışıldı (Arslan, 2015).

1. GÜDÜL'ÜN DEMOGRAFİK YAPISI

Sıklıkla ifade edildiği üzere, toplumun en önemli unsurlarından birini nüfus oluşturur. Daha net bir tabirle, toplumsal yapının varlık şartlarından birini nüfus teşkil eder. Nüfus olgusu, toplumsal yapının teşkilinde olduğu kadar, toplumun değişim sürecinde de belirleyici rol oynar. Cumhuriyet döneminde Türkiye'nin ilk nüfusu 1927 yılında yapılmıştır. Ayrıca, Osmanlı Devleti'nde de, devletin kuruluş döneminden itibaren nüfus tespitine yönelik çeşitli çalışmalara rastlanır (Kongar, 1985: 377-8).

Kaynak: Güdül Belediyesi (2020), https://gudul.bel.tr/in-onu-magaralari/sergileme-dijital-fatih-cindemir-trfacind2_gudul_magralari-jpg-ankara/#main

Özellikle vurgulamak gerekir ki, toplumu doğru bir şekilde anlayabilmek, açıklayabilmek ve isabetli kararlar alabilmek için, toplumun demografik yapısının iyi bilinmesi oldukça büyük önem arz eder. Toplumun nüfus yapısına dair bilgi, hem merkezi ve hem de yerel siyasi elitler ile bürokratik elitlerin, etkin-isabetli kararlar alabilmesi

sürecinde de yol gösterici işlev icra eder. Bu gerçeklerden yola çıkarak, bu çalışmada Ankara'nın Güdül ilçesinin toplumsal yapısının daha iyi anlaşılmasına katkı sağlayacağı düşüncesiyle, öncelikli olarak ilçenin nüfus büyüklüğü ile ilçenin demografik yapısında son yıllarda yaşanan değişim incelendi.

Tablo 3: Güdül Nüfusunun Yıllara Göre Değişimi

Yıl	Toplam
2007	10676
2008	10075
2009	9393
2010	8971
2011	8891
2012	8656
2013	8921
2014	8626
2015	8392
2016	8282
2017	8050
2018	10074
2019	8892

Araştırmanın bulguları Güdül'de, 13 yıllık sürecin ilk 10 yıllık dönemi içinde önemli sayılabilecek bir nüfus azalması yaşandığına işaret etmektedir. Türkiye İstatistik Kurumu verilerine göre 2007 yılında ilçe nüfusu 30.898 kişi civarında idi. 2008 yılından itibaren devam eden süreç içinde ilçe nüfusunda sürekli bir düşüş yaşandı ve bu değişim süreci günümüze kadar devam etti. Tablo 3'te de görüldüğü gibi, 2007 yılında 10.676 kişi olan Güdül nüfusu, yalnızca 11 yıllık süreç içinde 2626 kişi azalarak, 8050'ye geriledi. Daha net bir ifadeyle ilçenin nüfusunda, 11 yılda yüzde 24,6 civarında bir düşüş yaşandı. Son iki yıllık süreç içinde ise ilçe nüfusunda dikkat çekici bir dalgalanma yaşanmıştır.

2. GÜDÜL'ÜN İDARİ YAPISI: GÜDÜL'ÜN MAHALLE-KÖYLERİ

Türkiye'nin en huzurlu yerleşim birimlerinden olan GÜDÜL, 1 Eylül 1957 tarihine kadar Ayaş ilçesine bağlı bir nahiye hüviyetine sahipti. 1957 yılında, 7030 sayılı Kanun ile ilçe kimliği kazanmıştır. Konuya başlamadan önce vurgulamakta yarar var, 2008 yılında kabul edilen ve Türkiye'nin idari yapısı yeniden şekillendirilmesini amaçlayan 5747 sayılı kanunla kanun neticesinde, ülkenin mahalli idareler yapısında birçok yeni düzenlemeler yapılmıştır. Bu bağlamda birçok belediye kapatılmıştır. Daha sonra yapılan düzenlemelerle de bu belediyelerden bazıları yeniden tüzel kişiliğe kavuşmuştur. 12/11/2012 tarih ve 6360 sayılı kanunun 1. Maddesi ile de “Büyükşehir belediyesi kurulması ve sınırlarının belirlenmesine yönelik” önemli düzenlemeler yapılmıştır. Kanunun ilgili Maddesinin 6 alt maddesi şöyledir:

“1) Aydın, Balıkesir, Denizli, Hatay, Malatya, Manisa, Kahramanmaraş, Mardin, Muğla, Tekirdağ, Trabzon, Şanlıurfa ve Van illerinde, sınırları il mülki sınırları olmak üzere aynı adla büyükşehir belediyesi kurulmuş ve bu illerin il belediyeleri büyükşehir belediyesine dönüştürülmüştür.

(2) Adana, Ankara, Antalya, Bursa, Diyarbakır, Eskişehir, Erzurum, Gaziantep, İzmir, Kayseri, Konya, Mersin, Sakarya ve Samsun büyükşehir belediyelerinin sınırları il mülki sınırlarıdır.

(3) Birinci ve ikinci fıkrada sayılan illere bağlı ilçelerin mülki sınırları içerisinde yer alan köy ve belde belediyelerinin tüzel kişiliği kaldırılmış, köyler mahalle olarak, belediyeler ise belde ismiyle tek mahalle olarak bağlı buldukları ilçenin belediyesine katılmıştır.

(4) İstanbul ve Kocaeli il mülki sınırları içerisinde bulunan köylerin tüzel kişiliği kaldırılarak bağlı buldukları ilçe belediyesine mahalle olarak katılmıştır.

(5) Birinci, ikinci ve dördüncü fıkrada sayılan illerdeki il özel idarelerinin tüzel kişiliği kaldırılmıştır.

(6) Birinci ve ikinci fıkrada sayılan illerin bucakları ve bucak teşkilatları kaldırılmıştır” (TBMM, 2020).

Tablo 4: GÜDÜL İlçesine Bağlı Mahallelerin Nüfusu – Alfabetik Sıralama (2019)

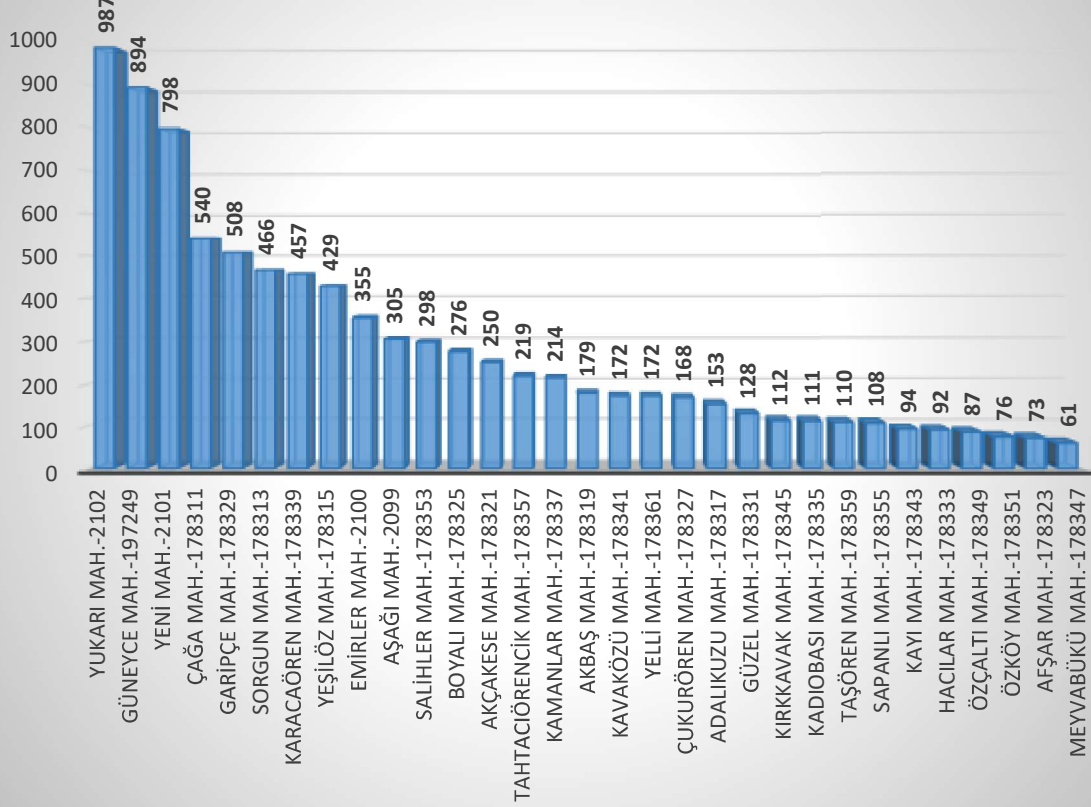
GÜDÜL'ÜN MAHALLE-KÖYLERİ	NÜFUSU
Ankara(Güdül/Güdül Bel./Adalıkuşu Mah.)-178317	153
Ankara(Güdül/Güdül Bel./Afşar Mah.)-178323	73
Ankara(Güdül/Güdül Bel./Akbaş Mah.)-178319	179
Ankara(Güdül/Güdül Bel./Akçakese Mah.)-178321	250
Ankara(Güdül/Güdül Bel./Aşağı Mah.)-2099	305
Ankara(Güdül/Güdül Bel./Boyalı Mah.)-178325	276
Ankara(Güdül/Güdül Bel./Çağa Mah.)-178311	540
Ankara(Güdül/Güdül Bel./Çukurören Mah.)-178327	168
Ankara(Güdül/Güdül Bel./Emirler Mah.)-2100	355
Ankara(Güdül/Güdül Bel./Garipçe Mah.)-178329	508
Ankara(Güdül/Güdül Bel./Güneyce Mah.)-197249	894
Ankara(Güdül/Güdül Bel./Güzel Mah.)-178331	128
Ankara(Güdül/Güdül Bel./Hacılar Mah.)-178333	92
Ankara(Güdül/Güdül Bel./Kadıobası Mah.)-178335	111
Ankara(Güdül/Güdül Bel./Kamanlar Mah.)-178337	214
Ankara(Güdül/Güdül Bel./Karacaören Mah.)-178339	457
Ankara(Güdül/Güdül Bel./Kavaközü Mah.)-178341	172
Ankara(Güdül/Güdül Bel./Kayı Mah.)-178343	94
Ankara(Güdül/Güdül Bel./Kırkkavak Mah.)-178345	112
Ankara(Güdül/Güdül Bel./Meyvabükü Mah.)-178347	61
Ankara(Güdül/Güdül Bel./Özçaltı Mah.)-178349	87
Ankara(Güdül/Güdül Bel./Özköy Mah.)-178351	76
Ankara(Güdül/Güdül Bel./Salihler Mah.)-178353	298
Ankara(Güdül/Güdül Bel./Sapanlı Mah.)-178355	108
Ankara(Güdül/Güdül Bel./Sorgun Mah.)-178313	466
Ankara(Güdül/Güdül Bel./Tahtacıörencik Mah.)-178357	219
Ankara(Güdül/Güdül Bel./Taşören Mah.)-178359	110
Ankara(Güdül/Güdül Bel./Yelli Mah.)-178361	172
Ankara(Güdül/Güdül Bel./Yeni Mah.)-2101	798
Ankara(Güdül/Güdül Bel./Yeşilöz Mah.)-178315	429
Ankara(Güdül/Güdül Bel./Yukarı Mah.)-2102	987
TOPLAM	8892

Tablo 5: Güdül İlçesine Bağlı Mahallelerin Nüfusu – Nüfus Büyüklüğü Sıralaması (2019)

GÜDÜL'ÜN MAHALLE-KÖYLERİ	NÜFUSU
Yukarı Mah.-2102	987
Güneyce Mah.-197249	894
Yeni Mah.-2101	798
Çağa Mah.-178311	540
Garipçe Mah.-178329	508
Sorgun Mah.-178313	466
Karacaören Mah.-178339	457
Yeşilöz Mah.-178315	429
Emirler Mah.-2100	355
Aşağı Mah.-2099	305
Salihler Mah.-178353	298
Boyalı Mah.-178325	276
Akçakese Mah.-178321	250
Tahtacıörencik Mah.-178357	219
Kamanlar Mah.-178337	214
Akbaş Mah.-178319	179
Kavaközü Mah.-178341	172
Yelli Mah.-178361	172
Çukurören Mah.-178327	168
Adalıkuzu Mah.-178317	153
Güzel Mah.-178331	128
Kırkavak Mah.-178345	112
Kadıobası Mah.-178335	111
Taşören Mah.-178359	110
Sapanlı Mah.-178355	108
Kayı Mah.-178343	94
Hacılar Mah.-178333	92
Özçaltı Mah.-178349	87
Özköy Mah.-178351	76
Afşar Mah.-178323	73
Meyvabükü Mah.-178347	61
TOPLAM	8892

Grafik 3: GÜDÜL İLÇESİNE BAĞLI MAHALLELERİN NÜFUSU – NÜFUS BÜYÜKLÜĞÜ SİRALAMASI (2019)

Bu yeni düzenlemeler neticesinde, Ankara ili sınırları içinde bulunan bütün köyler mahalle kimliğine dönüşmüştür. Bu gelişmelerden Ankara ili ve bünyesinde çok sayıda köyü barındıran Gündül ilçesinin idari yapısı da etkilenmiştir. Son idari duruma göre Ankara ili bünyesinde 25 ilçe ve 26 belediye mevcuttur (Ankara Valiliği, 2020).

Bu idari değişim sürecinde, Ankara'nın diğer ilçeleri gibi Gündül ilçesinin de idari yapısı değişmiştir. Hali hazırda, Gündül ilçesi bünyesindeki bütün köyler mahalleye dönüşmüştür. Tablo 4, Tablo 5 ve Grafik 3'te de görüldüğü gibi, Gündül ilçesine bağlı 31 mahalle (Yukarı Mahalle, Aşağı Mahalle, Yeni Mahalle ve Emirler Mahallesi'nden müteşekkil merkez mahalleler dâhil) mevcuttur. Merkez mahalleler dışında toplam 27 mahalle Gündül ilçesine bağlıdır. İlçenin, demografik açıdan en büyük 3 mahallesi sırasıyla Yukarı Mahalle, Güneyce

Mahallesi ve Yeni Mahalledir. Demografik açıdan en küçük 3 mahallesi ise Meyvabükü, Afşar ve Özköy Mahalleleridir.

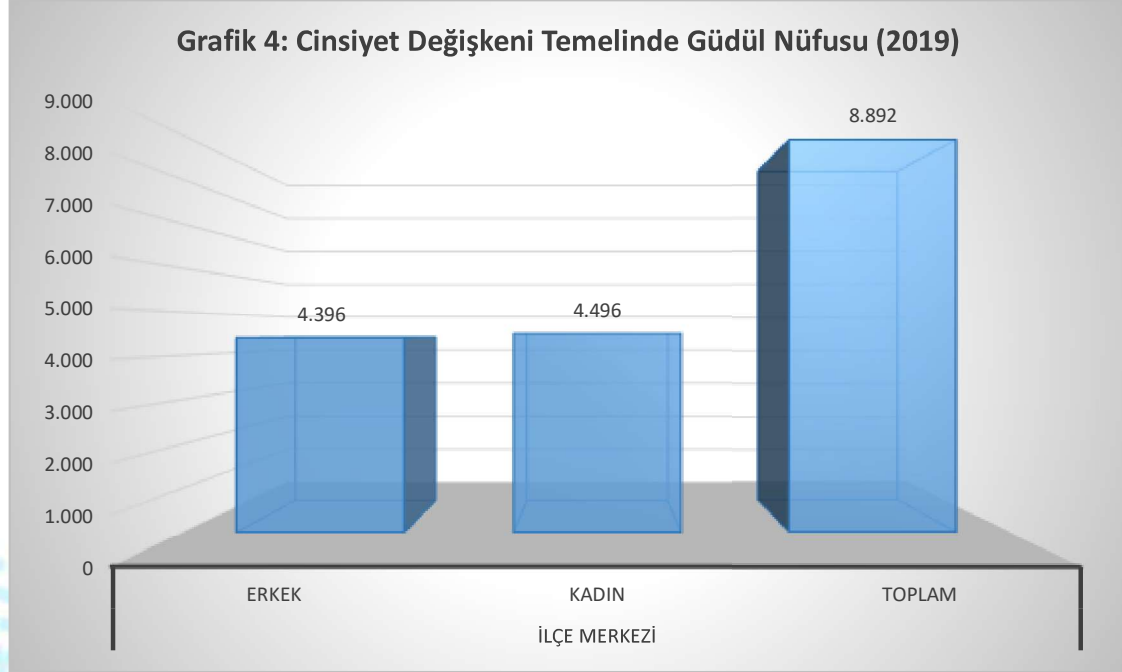
3. GÜDÜL'ÜN NÜFUSUNUN CİNSİYETE GÖRE DAĞILIMI

Bütün bu anlatılanlardan yola çıkarak Güdül ilçesinin demografik yapısını, temel sosyo-demografik değişkenler bağlamında incelemeye başlamak gerekir. Sıklıkla vurgu yapıldığı üzere toplum, iki farklı cinsiyetin mensubu bireylerin bir arada varlığıyla hayat bulur. Bu yüzde, cinsiyet olgusu, toplumların yapısını anlama ve açıklama sürecinde öncelikli olarak incelenen değişkenlerdendir. Cinsiyet olgusu, toplum hayatının her alanında ve özellikle de toplumsal hareketlilik fırsatları üzerinde oldukça etkilidir. Dün olduğu gibi günümüzde de, hemen her toplumda bazı cinsiyete mensup bireyler, toplumsal ve siyasal hayatta daha ön planda ve belirleyici konumda olmaya devam etmektedir (Arslan, 2015).

Tablo 6: Cinsiyet Değişkeni Temelinde Güdül Nüfusu (2019)

	İl/İlçe merkezi		
	Erkek	Kadın	Toplam
Ankara	2.793.850	2.845.226	5.639.076
Güdül	4.396	4.496	8.892

Grafik 4: Cinsiyet Değişkeni Temelinde Güdül Nüfusu

Bu tespitlerin ışığında çalışmada Güdül'ün ve Ankara'nın demografik yapısı, öncelikli olarak cinsiyet olgusu temel alınarak incelendi. Tablo 6 ve Grafik 4'te de görüldüğü gibi, 2019 yılı itibariyle Ankara ili sınırları dâhilinde 2.845.226 kadın ve 2.793.850 erkek yaşamaktadır. 2019 yılı TÜİK verilerine göre Ankara ilinin toplam nüfusu 5.639.076 kişidir. Daha net bir ifadeyle 2019 yılı itibariyle, Ankara'nın demografik yapısı içinde kadınların sayısal üstünlüğü gözlemlenir. Öte yandan yine en yeni bulgulara göre, 2019 yılında Ankara'nın en yaşanabilir ilçelerinden Güdül'ün toplam nüfusu ise 8.892 kişidir. Bu bireylerin 4.396'sını erkekler ve 4.496'sını da kadınlar teşkil eder (TÜİK, 2020). Görüldüğü gibi Güdül'ün nüfusu, cinsiyet bağlamında, Ankara ilinin genel durumuna benzer bir görünüm sergiler. İlçe genelinde erkeklerin sayısı kadınlardan 100 kişi daha fazladır.

Kaynak: Güdül Belediyesi (2020), https://gudul.bel.tr/sorgun-goleti/dsc_0067/#main

4. GÜDÜL'ÜN NÜFUSUNUN YAŞ GRUPLARINA GÖRE DAĞILIMI

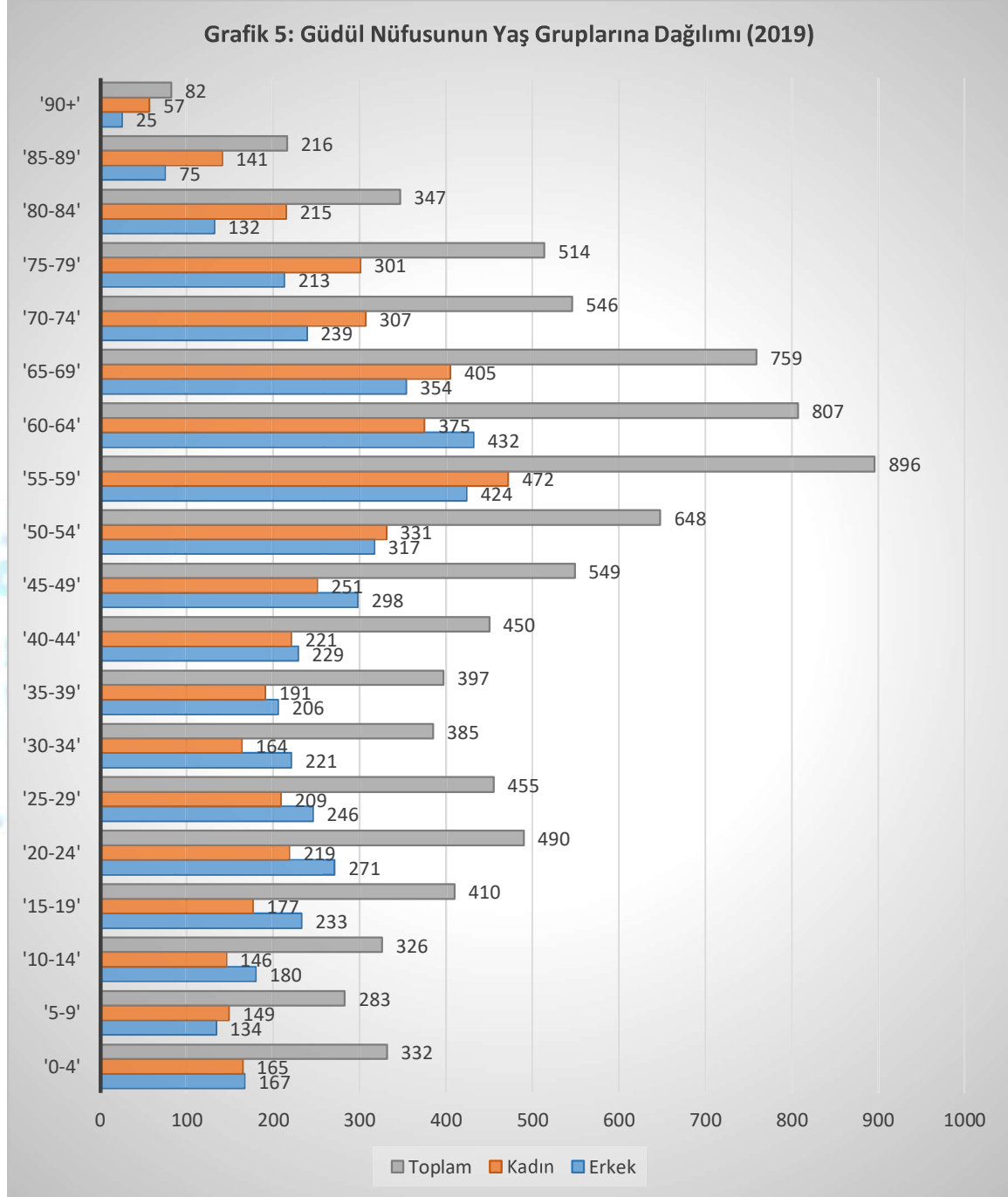
Toplumun demografik yapısı hakkında yapılan çalışmalarda incelenen bir başka önemli sosyolojik değişken de yaş değişkenidir. Yaş olgusu, hem toplumun mevcut durumunu anlayabilmek için, hem de toplumun gelecekteki duruma dair tahminlerde bulunabilmek için büyük önem arz eder. Zira geleceğe dair ön deyimler, planlayıcılar, politika yapımcılar ve özellikle de yerel-merkezi siyasi elitler için son derece büyük önem arz eder.

Tablo 7: Güdül Nüfusunun Yaş Gruplarına Göre Dağılımı (2019)

Yaş grubu	Erkek	Kadın	Toplam
'0-4'	167	165	332
'5-9'	134	149	283
'10-14'	180	146	326
'15-19'	233	177	410
'20-24'	271	219	490
'25-29'	246	209	455
'30-34'	221	164	385
'35-39'	206	191	397
'40-44'	229	221	450
'45-49'	298	251	549
'50-54'	317	331	648
'55-59'	424	472	896
'60-64'	432	375	807
'65-69'	354	405	759
'70-74'	239	307	546
'75-79'	213	301	514
'80-84'	132	215	347
'85-89'	75	141	216
'90+'	25	57	82
Toplam	4.396	4.496	8.892

Grafik 5: Güdül Nüfusunun Yaş Gruplarına Dağılımı (2019)

Bu tespitlerin hareketle Güdül'n nüfusu, ilçe dâhilinde yaşıyan bireylerin yaşı grubu değişkeni temel alınarak da incelendi. Bulgular dikkatlice incelendiğinde, ilçeye dair son derece

önemli sonuçlara ulaşılır. Tablo 7 ve Grafik 5’te de görüldüğü gibi 55-59 yaş grubundan bireyler, ilçe nüfusu içinden en büyük yaş dilimini oluşturur. Bu yaş grubunu 60-64 yaş grubu ve 65-69 yaş grubu takip eder. Araştırmada dikkat çeken bir başka husus ise ilçenin demografik yapısı içinde orta yaş üstü bireylerin gözle görülür bir yüksekliğidir. Bu durum ise ilçe nüfusunda gözle görülür bir yaşlanma eğiliminin varlığına işaret etmektedir.

Araştırmada dikkat çeken bir başka önemli bulgu ise Güdül’ün nüfus yapısı içinde, 55 yaş altındaki yaş gruplarında düzenli ve kademeli bir azalma eğiliminin varlığıdır. Grafik 2’de net bir şekilde gözlemlenebilen bu durum, yaklaşık 50 yıldır Güdül’de doğum oranlarında bir azalma eğiliminin varlığıdır. Bu durum özellikle son 25 yıllık süreçte daha belirgin ve dikkat çekici bir hal almıştır.

Kaynak: Güdül Belediyesi (2020), <https://gudul.bel.tr/sorgun-goleti/dsc07893/#main>

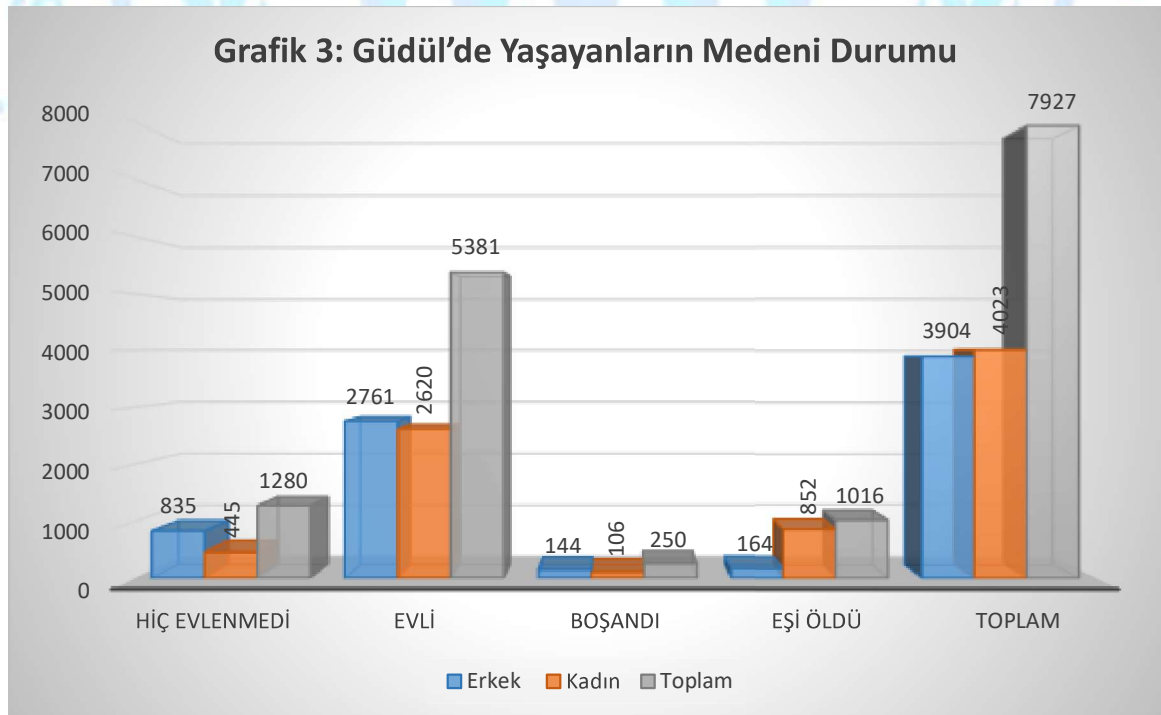
5. MEDENİ DURUM DEĞİŞKENİ TEMELİNDE GÜDÜL'ÜN NÜFUSU

Toplumun demografik yapısını anlamak ve açıklamak amacıyla yapılan sosyolojik araştırmalarda üzerinde önemle durulan bir diğer önemli konu da medeni durumdur. Bu değişken araştırmacılara, toplumun genel toplumsal yapısının yanı sıra, aile yapısındaki gözlemlenen eğilimlere dair de önemli ipuçları verir.

Tablo 8: Medeni Durum Değişkeni Temelinde Güdül Nüfusu (2019, 15 Yaş Üstü)

Medeni durum	Erkek	Kadın	Toplam
Hiç evlenmedi	835	445	1280
Evli	2761	2620	5381
Boşandı	144	106	250
Eşi öldü	164	852	1016
Toplam	3904	4023	7927

Grafik 6: Güdül'de Yaşayanların Medeni Durumu

Bu tespitten yola çıkarak Güdül'ün demografik yapısı, medeni durum değişkeni temelinde de incelendi. Tablo 8 ve Grafik 6'da da görüldüğü gibi ilçenin demografik yapısı içinde evli bireyler büyük bir çoğunluğu oluşturmaktadır. Daha net bir ifadeyle, TÜİK'in 2019 yılına dair ADNKS verileri incelendiğinde, ilçe genelinde yaşayan 15 yaş üzeri bireyler arasında en az bir kez evlilik yapmış bireyler, yaklaşık yüzde 67,93'lük bir oran teşkil eder.

Buna ilaveten 2019 yılında, Güdül ilçesinde yaşayan boşanmış bireylerin 15 yaş üzeri ilçe nüfusu içindeki oranı ise yüzde 3,15 civarındadır. Bu konuda dikkat çeken bir bulgu ise Güdül'de boşanmış erkeklerin, boşanmış kadınlardan daha fazla olduğu gerçeğidir. Tablo 4 ve Grafik 3'te de görüldüğü gibi, ilçenin demografik yapısı içinde boşanmış erkeklerin oranı, boşanmış kadınlardan yaklaşık yüzde 35,84 daha fazladır.

Öte yandan eşi ölmüş bireyler arasında kadınların sayısının fazlalığı, ilçede kadınların ortalama ömürlerinin erkeklerden daha uzun olduğunun delilidir. İlçenin demografik yapısı içinde eşi ölmüş kadınların oranı, eşi ölmüş erkeklerin oranından yüzde 419,5 daha fazladır. Yine Tablo 4 ve Grafik 3'te detaylı bir şekilde yer verilen bulgular, Güdül'de yaşayan eşi ölmüş bireylerin yaklaşık yüzde 83,85'ini kadınlar teşkil ederler.

Kaynak: Güdül Belediyesi (2020), <https://gudul.bel.tr/sorgun-goleti/dsc09865/#main>

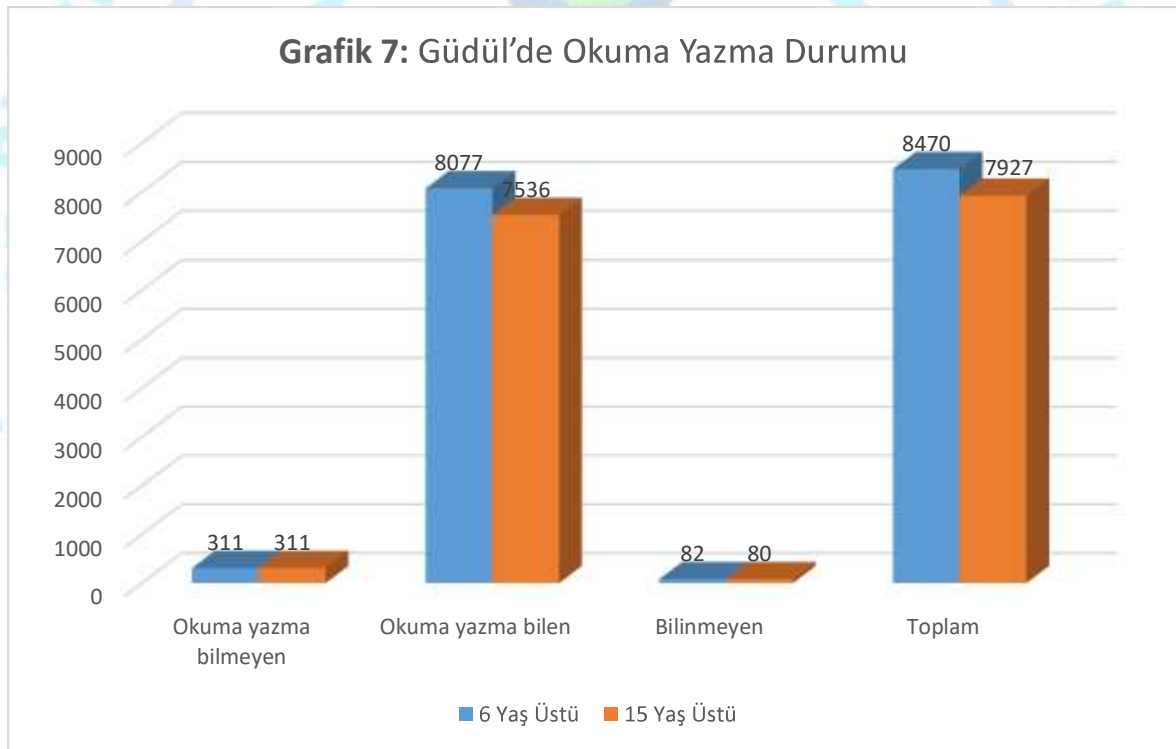
6. GÜDÜL'DE OKUMA-YAZMA DURUMU

Toplumsal yapı ve demografik yapıyı anlayıp, açıklamayı amaçlayan çalışmalarda, önemle üzerinde durulan bir diğer sosyolojik olguda da eğitim olgusudur. Eğitim konusu araştırılırken öncelikli olarak, araştırılan yerleşim biriminde yaşayan bireylerin okur-yazarlık durumu incelenir. Araştırmalar, toplumların gelişmişlik seviyesinde yaşanan olumlu gelişmelere paralel olarak, okuma yazma bilmeyen bireylerin, toplumun genel nüfusu içindeki yerinin her geçen gün azalmakta olduğuna işaret etmektedir (Arslan, 2017; Kongar, 1985). Ancak, yirmi birinci yüzyılın birinci çeyreğinin yaşamakta olduğumu şu günlerde, okuma-yazma bilmemenin bir toplumsal sorun olarak halen varlığını sürdürmesi, pek de hoş karşılanabilecek bir durum değildir. Bu tespitlerin ışığında, Güdül'ün toplumsal yapısını ve

ilçede yaşanan değişimin sosyolojik boyutlarını daha iyi anlayabilmek için, yörenin demografik yapısı içinde bireylerin okuma-yazma bilme durumları da incelendi.

Tablo 9: Güdül’de Okuma Yazma Durumu (2019, 6 Yaş Üstü ve 15 Yaş Üstü)

Okuma yazma durumu	6 Yaş Üstü	15 Yaş Üstü
Okuma yazma bilmeyen	311	311
Okuma yazma bilen	8077	7536
Bilinmeyen	82	80
Toplam	8470	7927

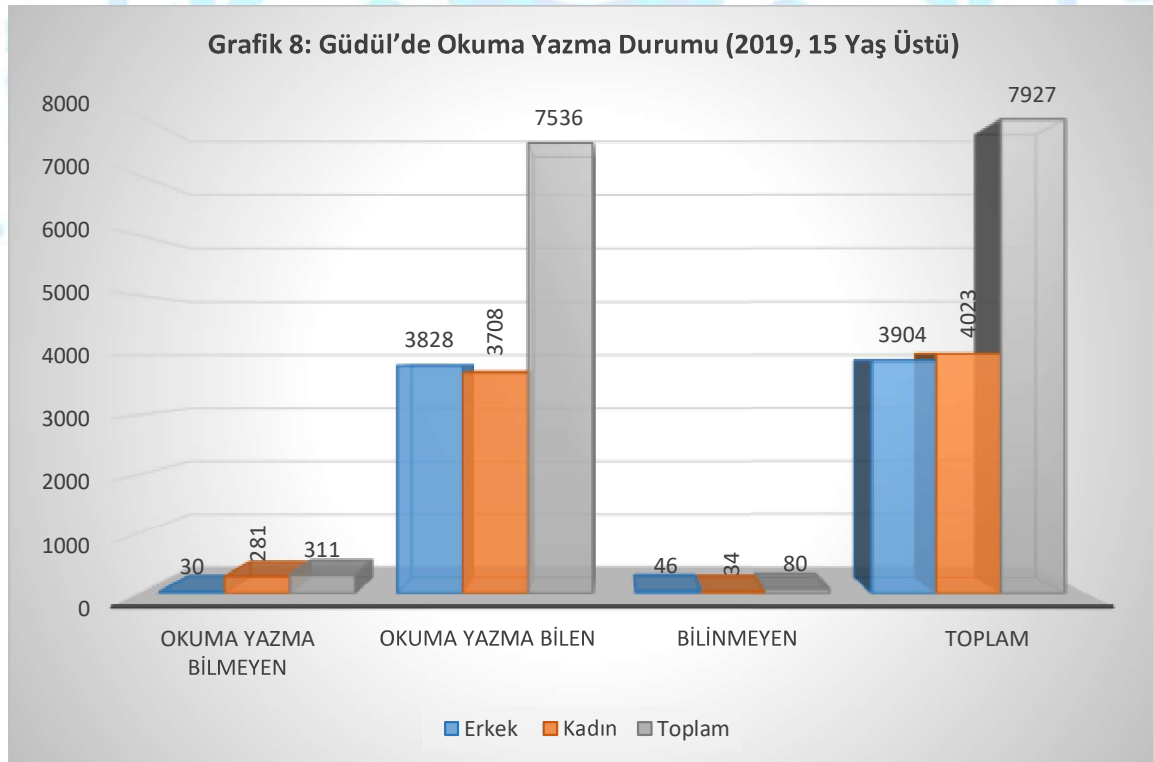
Bu bağlamda Güdül ilçesi sınırları dâhilinde yaşayan 6 yaş üstü ve 15 yaş üstü bireyler ayrı ayrı incelendi. Bu konuda ortaya çıkan son derece dikkat çekicidir. Tablo 9 ve Grafik 7’de de görüldüğü gibi, ilçe dâhilinde yaşayan 6 yaş yukarısı bireylerin sayısı 8470’tir. Öte yandan ilçede yaşayan 15 yaş yukarısı bireylerin toplam sayısı ise 7927’dir. İlçe dâhilinde her iki yaş

kriteri esas alındığında da okuma yazma bilmeyen bireylerin sayısı 311'dir. Daha net bir ifadeyle 6 yaş ve yukarısı bireyler esas alındığında Güdül ilçesinde okuma yazma bilmeyenlerin oranı yüzde 3,67'dir. Buna karşı 15 yaş üstü ve bireyler incelendiğinde ise ilçede okuma yazma bilmeyenlerin oranının yüzde 3,92 olduğu gözlemlenir.

Tablo 10: Güdül'de, Cinsiyet Temelinde Okuma Yazma Durumu (2019, 15 Yaş Üstü)

Okuma yazma durumu	Erkek	Kadın	Toplam
Okuma yazma bilmeyen	30	281	311
Okuma yazma bilen	3828	3708	7536
Bilinmeyen	46	34	80
Toplam	3904	4023	7927

Grafik 8: Güdül'de Okuma Yazma Durumu (2019, 15 Yaş Üstü)

Öte yandan ilçenin demografik yapısı, okuma yazma durumu ve cinsiyet temelinde çapraz incelemeye tabi tutulduğunda ad son derece önemli bulgulara ulaşılır. Öncelikle belirtmek gerekir ki, Tablo 10 ve Grafik 8’de de görüldüğü gibi, Güdül’de okur-yazarlık oranı oldukça yüksektir. Bir başka ifadeyle Güdül’de okuma yazma bilen 15 yaş üstü bireylerin, ilçe genel nüfusu içindeki oranı yüzde 95,06’nın biraz üzerindedir. Durum 6 yaş üstü nüfus açısından incelendiğinde ise biraz daha olumlu bir tablo ortaya çıkar: Güdül’de yaşayan 6 yaş üstü bireylerin okuma yazma oranı yüzde 95,36’dır.

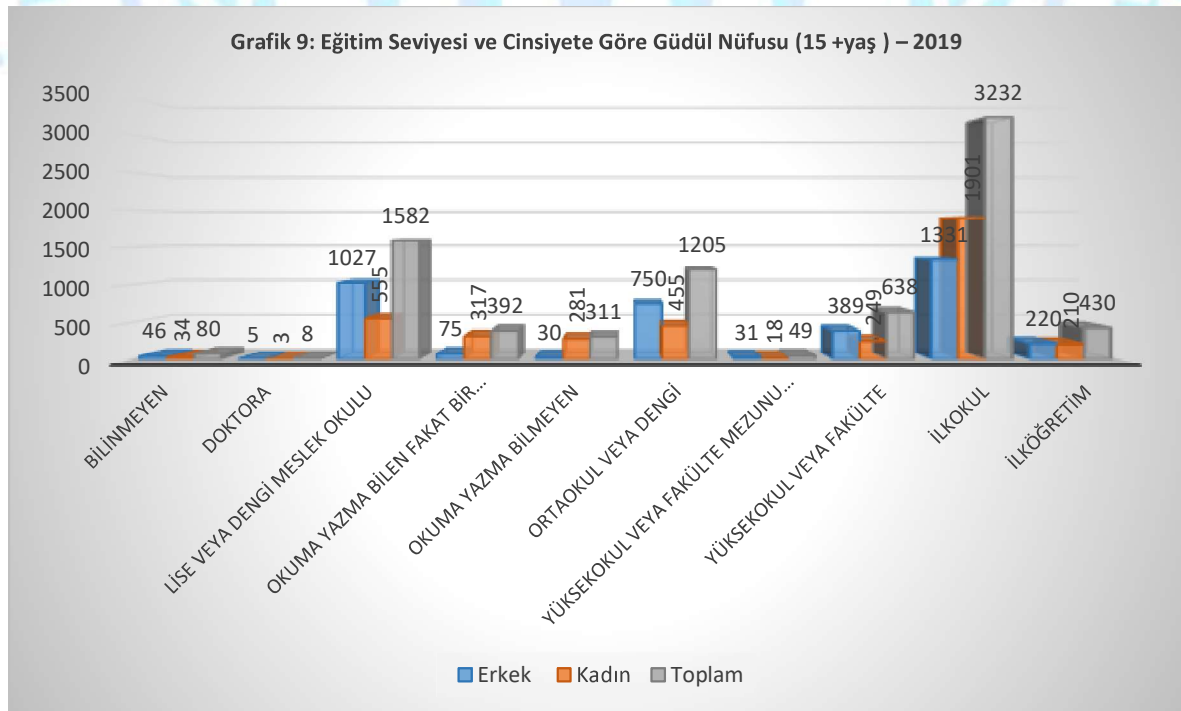
Öte yandan konu cinsiyet temelinde incelendiğinde ise Güdül ilçesi dâhilinde yaşayan bireyler arasında, kadınların çok büyük bir oran teşkil ettiği görülür. Daha net bir ifadeyle ilçede okuma yazma bilmeyen bireylerin yüzde 90,35’ini kadınlar teşkil eder. Bir başka anlatımla ilçede okuma yazma bilmeyen kadınların oranı erkeklerden yaklaşık 8 kat ya da yüzde 836,67 daha fazladır.

7. EĞİTİM SEVİYESİ

Eğitim olgusu, her bireyi ilgilendiren sosyolojik olgulardandır. Sosyo-demografik yapıya dair araştırmalar yapılırken de öncelikli olarak üzerinde durulan konulardandır. Toplumların sosyo-demografik yapısı, eğitim olgusu esas alınarak incelenirken, bireylerin okuma-yazma durumunun yanı sıra, eğitim seviyesi de araştırılır. Bu hususla alakalı bir başka konu ise görülen eğitimin niteliğidir.

Tablo 11: Bitirilen Eğitim Seviyesi ve Cinsiyete Göre Gündül Nüfusu (15 +yaş) – 2019

Eğitim Durumu	Erkek	Kadın	Toplam
Bilinmeyen	46	34	80
Doktora	5	3	8
Lise veya Dengi Meslek Okulu	1027	555	1582
Okuma yazma bilen fakat bir okul bitirmeyen	75	317	392
Okuma yazma bilmeyen	30	281	311
Ortaokul veya dengi	750	455	1205
Yüksekokul veya fakülte mezunu (5 Veya 6 Yıllık Fakülteler Dâhil)	31	18	49
Yüksekokul Veya Fakülte	389	249	638
İlkokul	1331	1901	3232
İlköğretim	220	210	430
Toplam	3904	4023	7927

Grafik 9: Eğitim Seviyesi ve Cinsiyete Göre Gündül Nüfusu (15 +yaş) – 2019

Bu bağlamda araştırmada Güdül'ün demografik yapısı, ilçe sınırları dâhilinde yaşayan bireylerin eğitim seviyesi temelinde de incelendi. Güdül'ün nüfusu, eğitim değişkeni temelinde incelendiğinde oldukça önemli sonuçlara ulaşılır. Tablo 11 ve Grafik 9 ilçe nüfusu içinde en büyük oranı ilkokul mezunları teşkil eder. İlçenin genel nüfus yapısı içinde, 15 yaş üzeri bireyler arasında ilkokul mezunlarının oranı yüzde 40,77 civarındadır. İkinci önemli nüfus grubunu ise lise mezunları teşkil eder. İlçenin demografik yapısı içinde lise mezunlarının ağırlığı yaklaşık yüzde 20 civarındadır.

Öte yandan ilçenin demografik yapısı, eğitim seviyesi ve cinsiyet olguları temelinde çapraz incelemeye tabi tutulduğunda çok daha önemli bulgulara ulaşılır. Bu inceleme sonucunda ilk dikkat çeken husus, dezavantajlı eğitim gruplarında ağırlığı kadınların oluşturduğu gerçeğidir. Buna karşın avantajlı eğitim gruplarında ise erkekler lehine bir durum hâkimdir. Bir başka deyişle, ilçe genelinde okuma yazma bilmeyenlerin yüzde 90'dan fazlasını kadınlar teşkil eder. Okur-yazar fakat bir okul bitirmemiş bireyler arasında ise kadınların oranı yine 80,87 civarındadır. Yalnızca ilkokul eğitimi almış olanlar incelendiğinde de benzer bir tablo karşımıza çıkar: İlçe genelinde yalnızca ilkokuldan mezun olmuş bireylerin arasında kadınların oranı yüzde 58,82'den fazladır.

Buna karşın, Tablo 11'de de detaylı bir şekilde görüldüğü gibi, Güdül ilçesinde lise ve dengi okul mezunlarının yaklaşık yüzde 64,92'ini erkekler oluşturur. Güdül nüfusu içinde üniversite mezunu bireyler arasında erkeklerin oranı ise yüzde 61'e yaklaşır. Bunlara ilaveten, yüksek lisans ve doktora yapmış bireyler arasında erkeklerin oransal ağırlığı da bir hayli yüksektir. Daha net bir ifadeyle ilçe nüfusu içinde yüksek lisans-doktora yapmış bireyler arasında erkekler yüzde 58'lik bir oran teşkil eder.

Bütün bu anlatılanlardan yola çıkarak kısa bir özet yapmak gerekirse, Ankara'nın en huzurlu ilçelerinden biri olan Güdül'e yönelik araştırmanın bulguları, toplum hayatımızdaki erkek egemen anlayışın (Newman, 2012) izlerinin, Güdül ilçesinde de sürmekte olduğunu gösterir. Daha net bir ifadeyle, avantajlı sayılabilecek eğitim kategorilerinde Güdül ilçesinin toplumsal yapısı içinde, erkeklerin açık bir üstünlüğü gözlemlenir. Kadınlar aleyhine ortaya çıkan bu tablo, sadece Güdül ilçesine has bir durum olmadığını da hatırdan çıkarmamak

gerekir. Günümüz Türkiye’inde, ülkenin dört bir yanında, aynı tabloyu görmek mümkündür (Arslan, 2018, Arslan, 2017, Arslan, 2014, Arslan, 2015).

8. ANKARA VE GÜDÜL’DE GÖÇ OLGUSU

Özellikle son yıllarda üzerinde en çok konuşulan sosyolojik olguların başında göç olgusu gelir (Arslan, 2018, Arslan, 2017, Arslan, 2014, Arslan, 2015). Geçmişte olduğu gibi günümüzde de, dünyanın dört bir yanında insanlar, birçok sebepten dolayı, doğup büyüdüğü toprakları terk edip başka yerlere göç etmeye devam etmektedir. Bu durum bazen kuraklık, işsizlik, bazen alt yapı ve barınma yetersizlikleri gibi nedenler yüzünden ortaya çıkarken; kimi zaman da kız kaçırma, kan davası gibi kültürel sebeplere bağlı olarak doğabilmektedir. Göç bazen de salgın hastalıklar, iç savaşlar, doğal afetler, zorunlu iskân politikaları gibi sebepler yüzünde meydana gelebilmektedir (Arslan, 2020).

Daha önce de ifade edildiği gibi göç olayı, bir ülkenin sınırları dâhilinde gerçekleşirse, bu durum iç göç olarak adlandırılır. Bu nüfus devinimi ülkeler arasında vuku bulursa, bu da dış göç olarak adlandırılır. Göç olgusuna en aşına toplumların başında hiç kuşku yok ki Türk toplumu gelir. Daha açık bir anlatımla Türk toplumu, tarihin derinliklerinden bugüne, göç olgusunun her türlüsüne tanıklık etmiştir. Günümüzde de hem dış göç ve hem de iç göç, toplum hayatımızın en önemli gerçeklerinden biri olarak varlığını sürdürmektedir. Özellikle de dış göç gerçeği, toplum hayatımız açısından her geçen gün önemi daha bir artan sosyolojik olgu haline gelmiştir. Ortadoğu’da, özellikle de İslam coğrafyasında yaşanmakta olan toplumsal kriz, karmaşa ve iç savaşlar yüzünden, üçüncü bin yılın ilk çeyreğine yaklaştığımız bu günlerde, Türkiye önemli bir dış göç alım merkezine dönüşmesine zemin hazırlamıştır. Özellikle son yıllarda, Suriye’den ülkemize göç eden insanların sayısı üç milyonu çoktan aşmıştır (Arslan, 2020).

Tablo 12: Ankara'nın aldığı göç, verdiği göç, net göç ve net göç hızı (2019 dönemi)

İl	ADNKS 2019 Nüfusu	Aldığı Göç	Verdiği Göç	Net Göç	Net Göç Hızı (Binde)
Ankara	5.639.076	211.744	154.464	57.280	10,21

Göç olgusu bağlamında Başkent Ankara incelendiğinde de son derece önemli sonuçlara ulaşılır. Öncelikle belirtme gerekir ki Ankara, ülkemizin toplumsal, ekonomik ve siyasal hayatında müstesna bir yere sahiptir. Ankara, yalnızca tarihi ve kültürel zenginlikleriyle değil, bünyesinde barındırdığı nüfus büyüklüğü ve gelişmişlik düzeyi ile de, yalnızca İç Anadolu bölgesinin değil, Türkiye'nin en önemli illerinden biri olma hüviyetine sahiptir. Ankara aynı zamanda Türkiye'nin siyasal ve bürokratik hayatının kalbinin attığı merkezdir.

Son güncel verile olma özelliğine sahip 2019 yılı TÜİK Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi verilerine göre, Türkiye'nin en büyük ikinci ili konumundaki Ankara'nın nüfusu 5.639.076 kişidir (TÜİK, 2020). İlin nüfusu 2018 yılı nüfusu 5.503.985 kişidir. Bulgular, Ankara ili nüfusunun bir yıllık süreçte 135,091 kişi arttığına işaret etmektedir (Tablo 12). Bir başka tabirle, Ankara ilinin nüfusunda, bir yıllık süreçte yaklaşık yüzde 2,45'lik bir artış gözlemlenmiştir.

Başkent Ankara'nın demografik yapısının daha iyi anlamlandırabilme için Türkiye'nin demografik yapısına da kısaca değinmek yerinde olacaktır. 2020 yılı TÜİK Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi verilerine göre 2019 yılı Türkiye nüfusu 83.154.997 kişidir. Türkiye geneli 2018 yılı nüfusu ise 82.003.882 kişidir (TÜİK, 2020). Bulgular Türkiye nüfusunun bir yıllık süreçte 1.151.115 kişi ya da bir başka deyişle yüzde 1,4 oranında arttığını göstermektedir. Bulgular, 2019 yılında Ankara ili nüfus artış hızının, Türkiye ortalamasının bir hayli üstünde olduğuna işaret etmektedir.

Öte yandan 2020 yılı TÜİK verilerine göre 2019 yılı itibariyle Ankara ili, göç alan bir il konumundadır. 2019 yılında Ankara, verdiğiğinden daha fazla göç almıştır. Sayısal

olarak incelendiğinde Ankara ili verdiğiinden 57.280 kişi daha fazla göç almış bir yerleşim birimi durumundadır. Daha net bir ifadeyle 2019 yılında, Ankara ili genelinde net göç hızı binde 10,21'dir (Tablo 7).

Ankara ilinin önemli ilçelerinden biri olan Güdül'ün son bir yıllık süreçte nüfus yapısında yaşanan değişim incelendiğinde de önemli sonuçlarla karşılaşılır. Güdül, uzun yıllardan beridir nüfus azalması sorunu yaşamaktadır. Bu durum son bir yıl içinde de devam etmiştir.

9. GÜDÜL'DE YAŞAYAN BİREYLERİN NÜFUSA KAYITLI OLDUĞU İLLER

Güdül'ün demografik yapısının niteliksel boyutuna ve Güdül'de göç olgusuna ışık tutacak bir diğer önemli konu ile konu ise ilçede yaşayan bireylerin nüfusa kayıtlı olduğu illerin incelenmesidir. Bu tespitten hareketle Güdül ilçesi sınırları içinde yaşayan bireylerin nüfusa kayıtlı olduğu iller ve Güdüllülerin yoğunlukla yaşadığı iller de incelendi. Bu bağlamda önce Güdül'de yaşayanların nüfusa kayıtlı olduğu illeri incelemek yerinde olacaktır.

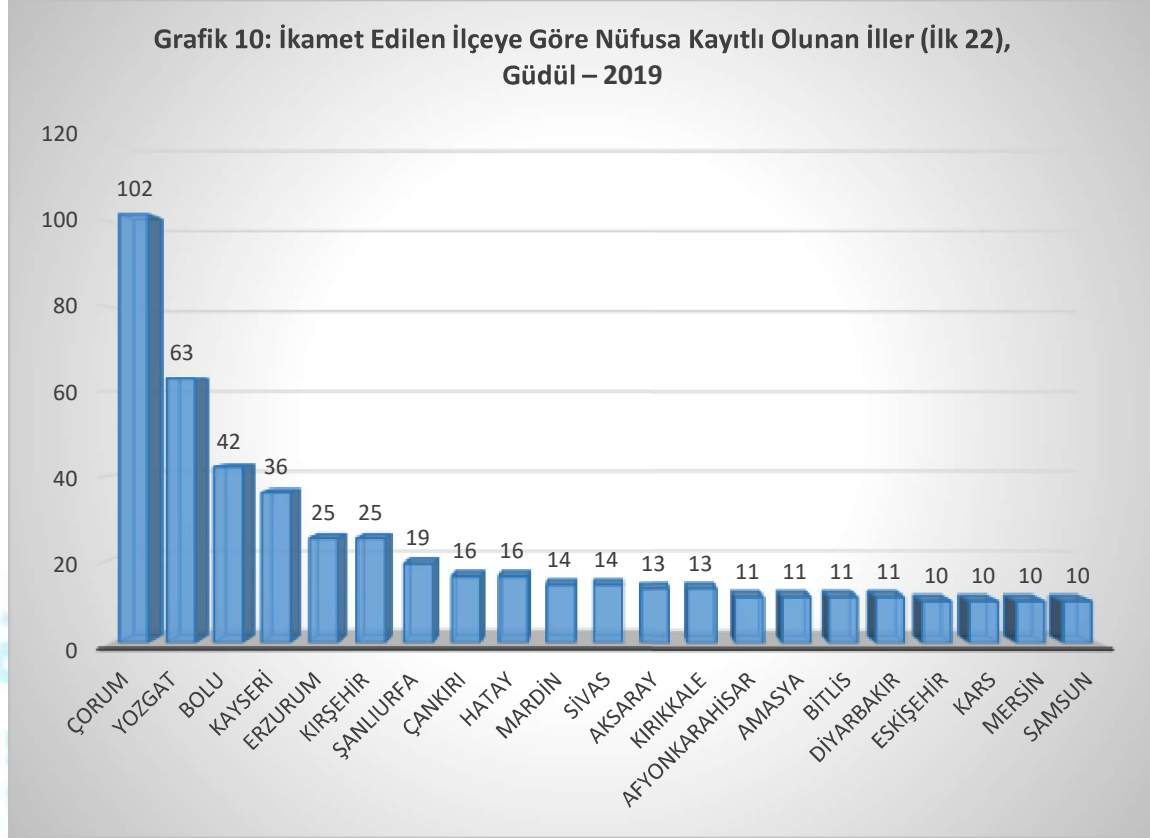
Tablo 13: İkamet Edilen İlçeye Göre Nüfusa Kayıtlı Olunan İl, Güdül – 2019

GÜDÜL		GÜDÜL		GÜDÜL	
Ankara	8210	İstanbul	9	Muş	4
Çorum	102	Konya	9	Trabzon	4
Yozgat	63	Rize	9	Ardahan	3
Bolu	42	Kahramanmaraş	8	Düzce	3
Kayseri	36	Zonguldak	8	Elazığ	3
Erzurum	25	Giresun	7	Isparta	3
Kırşehir	25	Gümüşhane	7	Nevşehir	3
Şanlıurfa	19	Adana	6	Şırnak	3
Çankırı	16	Ağrı	5	Tokat	3
Hatay	16	Antalya	5	Bayburt	2
Mardin	14	Bartın	5	Ordu	2
Sivas	14	Kastamonu	5	Sinop	2
Aksaray	13	Niğde	5	Tunceli	2
Kırıkkale	13	Sakarya	5	Van	2
Afyonkarahisar	11	Uşak	5	Artvin	1
Amasya	11	Adıyaman	4	Hakkari	1
Bitlis	11	Bingöl	4	Kütahya	1
Diyarbakır	11	Denizli	4	Manisa	1
Eskişehir	10	Erzincan	4	Osmaniye	1
Kars	10	Gaziantep	4	Siirt	1
Mersin	10	Karaman	4		
Samsun	10	Malatya	4		

Mevcut en güncel veriler temelinde Güdül ilçesinin nüfusu, ilçe dâhilinde yaşayan bireylerin nüfusa kayıtlı olduğu iller temelinde incelendiğinde son derece önemli bulgulara ulaşılır. Tablo 13'te de görüldüğü gibi, 2020 yılı ADNKS verilerine göre, 2019 yılında ilçede yaşayan 8.892 kişinin 8.210'u Ankara nüfusuna kayıtlıdır. Bu sayılar ilçede yaşayan bireylerin yüzde 92,33'ünün Ankaralı olduğu anlamına gelir. Bu ilçe nüfusunun son derece homojen bir nitelik arz ettiğine işaret eder.

Tablo 14: İkamet Edilen İlçeye Göre Nüfusa Kayıtlı Olunan İller (İlk 22), GÜDÜL – 2019

	GÜDÜL
Ankara	8210
Çorum	102
Yozgat	63
Bolu	42
Kayseri	36
Erzurum	25
Kırşehir	25
Şanlıurfa	19
Çankırı	16
Hatay	16
Mardin	14
Sivas	14
Aksaray	13
Kırıkkale	13
Afyonkarahisar	11
Amasya	11
Bitlis	11
Diyarbakır	11
Eskişehir	10
Kars	10
Mersin	10
Samsun	10

Grafik 10: İkamet Edilen İlçeye Göre Nüfusa Kayıtlı Olunan İller (İlk 22), GÜDÜL – 2019

Öte yandan, Ankara nüfusuna kayıtlı bireylerin dışında öteki bireylerin nüfusa kayıtlı olduğu iller incelendiğinde de önemli sonuçlara ulaşılır. İlçe nüfusunun yaklaşık yüzde 7,67'sini oluşturan 682 kişinin, yurdun dört bir yanından GÜDÜL'e gelmiş olduğu gerçeği ortaya çıkar. Bu bireylerin büyük çoğunluğunu da idari görevleri sebebiyle ilçeye tayin edilmiş kamu çalışanları (öğretmen, polis, hâkim, savcı, subay-astsubay, memur, ...vb.) ve onların aileleri oluşturur.

Tablo 14 ve Grafik 10'da, GÜDÜL'de yaşayan ancak yurdumuzun farklı yörelerinin nüfusuna kayıtlı bireylere dair ayrıntılı bilgilere yer verilmiştir. Tabloda özellikle GÜDÜL nüfusu içinde ön plana çıkan illere dair bulgulara yer verilmiştir. Bütün bu açıklamalar dikkate alındığında, öteki illerin nüfusuna kayıtlı bireyler arasında Çorumlular'ın ilk sırayı oluşturduğu görülür. Bu bireyleri sırasıyla Yozgatlılar, Bolulular ve Kayserililer takip eder. Özetle bulgular,

Güdül’de yaşayıp da Ankaralı olmayan bireyler arasında, yurdun dört bir yanından gelmiş bireylere rastlanır.

10. GÜDÜLLÜLER’İN EN YOĞUN YAŞADIĞI İLLER

Güdül’ün demografik yapısını daha iyi anlayabilmek için Güdül nüfusuna kayıtlı bireylerin, Güdül dışında yaşamayı tercih ettikleri yerleşim birimlerini de incelemek yararlı olur. Zira bireyler ve aileler, dün olduğu gibi bugün de, çeşitli sebeplerden dolayı doğduğu mekânların dışında hayatlarına devam etmektedirler. Bu sebepler arasında sosyal, ekonomik, kültürel, siyasal vb. birçok faktör sıralanabilir. Güdül doğumlu ya da Güdül ilçesi nüfusuna kayıtlı birçok birey de, doğduğu yerde değil de doyduğu yerlerde yaşamlarını sürdürmektedirler. Bu bağlamda çalışmada, Güdül nüfusuna kayıtlı bireylerin yaşadığı-yaşamayı tercih ettiği iller de araştırıldı

Tablo 15: GÜDÜLLÜLERİN YAŞADIĞI İLLER VE SAYISI – 2019

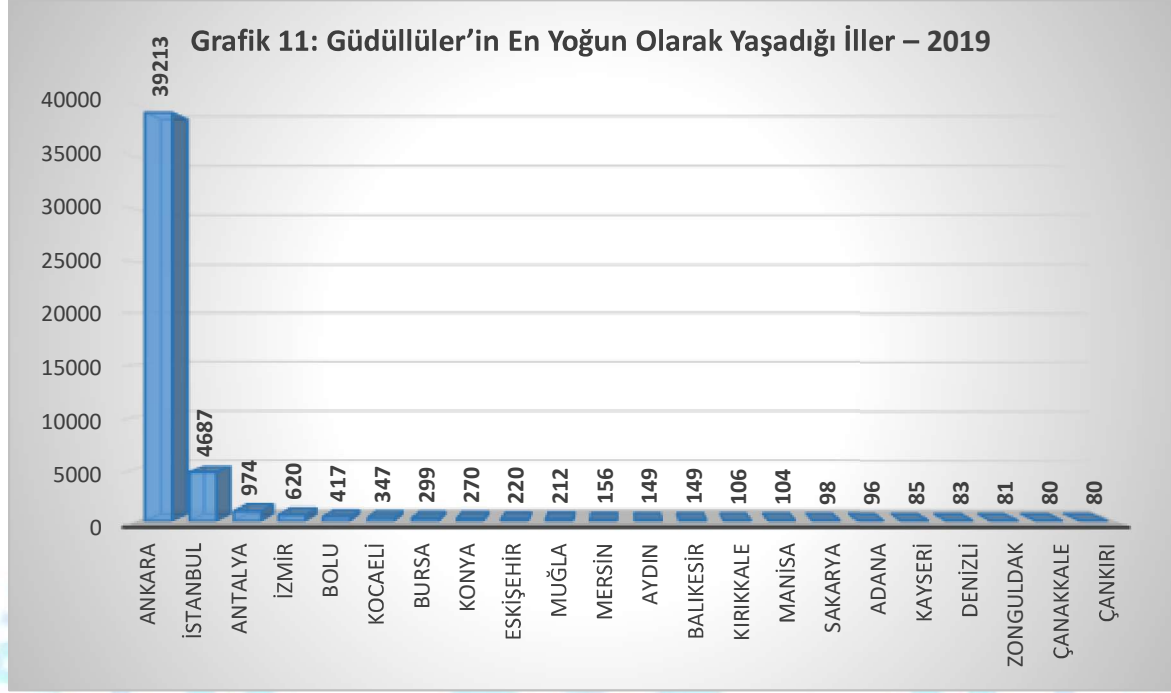
GÜDÜLLÜ SAYISI					
Ankara	39213	Isparta	50	Sinop	19
İstanbul	4687	Yozgat	49	Adıyaman	18
Antalya	974	Samsun	47	Batman	18
İzmir	620	Van	46	Erzincan	14
Bolu	417	Nevşehir	41	Mardin	14
Kocaeli	347	Edirne	34	Bitlis	13
Bursa	299	Kırşehir	34	Karaman	13
Konya	270	Kastamonu	33	Rize	13
Eskişehir	220	Diyarbakır	31	Bingöl	12
Muğla	212	Kütahya	31	Kars	12
Mersin	156	Şanlıurfa	31	Malatya	12
Aydın	149	Trabzon	31	Uşak	12
Balıkesir	149	Aksaray	30	Osmaniye	11
Kırıkkale	106	Bingöl	30	Şırnak	11
Manisa	104	Bartın	29	Giresun	9
Sakarya	98	Çorum	29	Hakkari	9
Adana	96	Niğde	29	Muş	9
Kayseri	85	Sivas	29	Tunceli	9
Denizli	83	Elazığ	27	Ağrı	8
Zonguldak	81	Ordu	27	Gümüşhane	8
Çanakkale	80	Kahramanmaraş	24	Artvin	6
Çankırı	80	Amasya	23	Bayburt	5
Tekirdağ	76	Erzurum	23	Iğdır	5
Karabük	73	Gaziantep	23	Ardahan	3
Hatay	61	Yalova	22	Kilis	3
Afyonkarahisar	57	Tokat	21	Siirt	3
Düzce	57	Burdur	19		

Tablo 16: GÜDÜLLÜLER'in En Yoğun Olarak Yaşadığı İller – 2019

GÜDÜLLÜLER	
Ankara	39213
İstanbul	4687
Antalya	974
İzmir	620
Bolu	417
Kocaeli	347
Bursa	299
Konya	270
Eskişehir	220
Muğla	212
Mersin	156
Aydın	149
Balıkesir	149
Kırıkkale	106
Manisa	104
Sakarya	98
Adana	96
Kayseri	85
Denizli	83
Zonguldak	81
Çanakkale	80
Çankırı	80

Grafik 11: GÜDÜLLÜLER’İN EN YOĞUN OLARAK YAŞADIĞI İLLER – 2019

Tablo 12: Ankara Dışında GÜDÜLLÜLER’İN EN ÇOK YAŞADIĞI İLLER VE SAYISI – 2019

Türkiye İstatistik Kurumu'nun 2020 yılı verilerine göre, 2019 yılı itibariyle, Ankara ili dışında Güdül nüfusuna kayıtlı 10749 kişi yaşamaktadır. Bu sayıya, Ankara ili dâhilinde yaşayan Güdüllülerin sayısı da eklenince yurt genelinde 81 ile dağılmış bir şekilde toplam 49.962 Güdül nüfusuna kayıtlı birey bulunmakta olduğu gerçeği ile karşılaşılır. (Tablo 15 ve Tablo 16, Grafik 15 ve Grafik 12).

Daha net bir ifadeyle 2019 yılı itibariyle, yurt genelinde Güdül nüfusuna kayıtlı 49.962 kişi yaşamaktadır. Bu bireylerden 39.213'ü Ankara ili dâhilinde yaşamaktadır. Daha net bir ifadeyle Güdüllüler'in yaklaşık yüzde 78,5'i Ankara ili sınırlar dâhilinde hayatlarını idame ettirmektedirler.

Güdüllüler'in yoğun olarak yaşadığı iller incelendiğinde de oldukça öneli sonuçlara ulaşılır. Tablo 9 ve Grafik 7'de de görüldüğü gibi, Güdüllüler'in en çok göç verdiği iller arasında birinci sırada İstanbul yer alır. İstanbul'u, Antalya ve İzmir illeri takip eder. Bu üç büyük şehrin ardından, Güdüllüler tarafından yaşamak için tercih edilen iller arasında ilk 5 arasında sırasıyla Bolu, Kocaeli, Bursa, Konya ve Eskişehir illeri yer alır. Bulgular, Güdüllüler'in yaşamak için tercih ettiği bölgeler arasında Batı Anadolu (Ege-Marmara) Akdeniz ve İç Anadolu bölgelerinin ön plana çıktığına işaret etmektedir.

GENEL DEĞERLENDİRME VE SONUÇ

Araştırma kapsamında genel olarak, sosyo-ekonomik açıdan olduğu kadar, siyasi ve idari açıdan da Türkiye'nin en önemli ili sayılabilecek konumdaki Ankara ili incelendi. Özelde ise Ankara ilinin, ünü boyutundan büyük, huzur ve sükûnetin adresi Güdül ilçesi incelendi.

Yapısalcı bir sosyolojik yaklaşımla (Giddens, 1992; Haralambos, 1987), betimleyici-tasviri türden bir sosyolojik araştırma şeklinde gerçekleştirilen çalışmada, metodolojik (Güven, 2006; Gilbert, 1997; Gilbert, 1994; Denzin, 1984) ikincil veri analiz tekniği kullanıldı. Araştırmada temel veri kaynağı olarak Türkiye İstatistik Kurumu'nun, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi kullanıldı. Araştırmada imkânlar dâhilinde, en güncel veri hüviyetine sahip 2019 yılı TÜİK verileri kullanıldı.

TÜİK'in en güncel verileri durumundaki 2020 yılı verilerine göre, Ankara ilinin 2019 yılı nüfusu 5.639.076 kişidir. 2019 yılı itibariyle Güdül ilçesi sınırları içinde ise toplam 8.892 kişi yaşamaktadır. Bu nüfusun 4.496'sını kadınlar, 4.396'sını da erkekler. Bulgular, 11 yılda ilçenin nüfusunda yüzde 24,6 civarında bir azalma olduğuna işaret etmektedir.

Güdül'ün demografik yapısı cinsiyet değişkeni temelinde incelendiğinde, demografik yapının kadın egemen bir görünüm sergilediği gerçeği ile karşılaşılır. Daha net bir ifadeyle ilçe genel nüfusu içinde erkeklerin sayısı kadınlardan 100 kişi daha fazladır. İlçe nüfusunda bu kadın ağırlıklı durumu, ilçenin sosyo-ekonomik yapısı üzerinde de etkili olmaktadır.

İlçe nüfusu, yaş grubu değişkenine göre incelendiğinde, 55-59 yaş grubundan bireylerin, ilçe nüfusu içinden en büyük yaş grubunu teşkil ettiği dikkatten kaçmaz. Nüfus piramidi, son 25 yıllık süreç içinde, doğum oranlarında kademeli ve düzenli bir azalış yaşanmakta olduğuna işaret eder. Bununla birlikte, son yıllarda doğum oranlarında yaşanan düşüş daha belirgin hale gelmiştir.

Öte yandan, medeni durum temelinde Güdül'ün demografik yapısı incelendiğinde, evli bireylerin, ilçenin demografik yapısı içinde büyük bir çoğunluğu oluşturduğu görülür. Güdül'de yaşayan 15 yaş üzeri bireyler arasında boşanma oranı ise yüzde 3,15 civarındadır. Boşanmış erkeklerin oranı, boşanmış kadınlardan yaklaşık yüzde 35,84 daha yüksektir. Eşi ölmüş bireyler arasında kadınların büyük bir çoğunluğu oluşturur. Bu da ilçede kadınların ortalama ömrünün erkeklerden daha yüksek olduğuna işaret eder.

Güdül'de okur-yazarlık oranı da oldukça yüksektir. Okuma yazma bilmeyenlerin büyük çoğunluğunu, ileri yaş gruplarındaki bireylerin oluşturdukları dikkate alındığında, kısa vadede okur-yazarlık oranlarının daha da artacağı ön görülebilir. Yörenin eğitim seviyesi incelendiğinde, birçok öteki yerleşim biriminde olduğu gibi (Arslan, 2020), kadınların erkeklere kıyasla daha az eğitilmiş olduğu gerçeği ile karşılaşılır. Okur-yazar olmayan, okur-yazar ve ilköğretim mezunu gibi dezavantajlı toplum kesimlerinden bireylerin çoğunluğunu kadınlar oluştururlar. Buna karşın lise ve üniversite eğitimi gibi avantajlı eğitim gruplarında ise erkeklerin ağırlığı göze çarpar.

World Journal of Human Sciences, 2021 - 1

Dünya İnsan Bilimleri Dergisi, 2021 – 1

ISSN: 2717-6665

Öte yandan Güdül oldukça homojen bir nüfus yapısına sahiptir. Bununla birlikte ilçe sınırları dâhilinde, yurdun farklı yörelerinden gelmiş insanlar da yaşamaktadır. Güdül'e en yoğun göç Çorum, Yozgat ve Bolu illerinden olmuştur. Bu illeri Kayseri, Erzurum, Kırşehir, Şanlıurfa ve Çankırı izler. Güdül'de yaşayıp da Ankaralı olmayan bireylerin büyük bir çoğunluğunu İç Anadolu bölgesi illerinden gelmiş bireyler oluşturur. Buna ilaveten Karadeniz Bölgesi, Güneydoğu Doğu ile Doğu Anadolu bölgesi illerimizden gelmiş bireyler de Güdül'ün demografik yapısı içinde önemli bir oran teşkil eder. Güdüllüler'in Kayseri dışında yaşamayı tercih ettikleri iller arasında Türkiye'nin önemli metropol şehirleri başı çeker. Bu şehirlerin başında İstanbul yer alır. İstanbul'u Antalya ve İzmir illeri takip eder. Bolu, Kocaeli, Bursa, Konya, Eskişehir, Muğla ve Mersin gibi büyük ve göreceli olarak daha yaşanabilir - daha gelişmiş iller, Güdüllüler'in öncelikli olarak yaşamayı tercih ettiği iller arasında sayılabilir.

KAYNAKÇA

- Ankara Valiliği** (2020). *Ankara*. 25.11.2020, <http://www.ankara.gov.tr/>
- Arslan, D. A.** (2020). *Sağlık-toplum-bilim 9*. Çanakkale: Paradigma Akademi Yayınevi.
- Arslan, D. A.** (2018). *Sosyal bilimlerde araştırma yöntem ve teknikleri*. Çanakkale: Paradigma Akademi Yayınevi.
- Arslan, D.A. & Arslan, G.** (2018). Düünden bugüne Bodrum’da siyasal hayat: Yerel seçim sonuçları temelinde Bodrum’un siyasal yapısının sosyolojik tahlili. *Türk Siyaset Bilimi Dergisi*. (1)1, 71-98.
- Arslan, D. A.** (2016). *Yerel seçim sonuçları temelinde Türkiye’nin siyasal yapısı ve milletvekillerimiz*. Çanakkale: Paradigma Akademi Yayınevi.
- Arslan, D. A.** (2015). Mersin küçük sanayi siteleri esnaf ve sanatkârlarının sosyal-ekonomik profilleri ve temel sorunları. Mersin: Mersin Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliği Araştırma ve Kültür Yayınları
- Arslan, D. A.** (2013). *Sosyoloji: Günlük yaşamın mimarisini keşfetmek*. Ankara: Nobel Yayınevi.
- Arslan, D. A.** (2012). *Sosyoloji ve yöntem yazıları*. Ankara: Kalkan Matbaacılık.
- Cografyaharita** (2018). Ankara il haritası, 18.03.2018, <http://cografyaharita.com>
- Denzin, N. K.** (1984). *Sociological methods*. London: McGraw-Hill.
- Giddens, A.** (1992) *Human societies*. Oxford: Polity Press.
- Gilbert, N.** (1997). *Analysing tabular data*. London: Sage.
- Gilbert, N.** (1994). *Researching social life*. London: Sage.
- Güdül Belediyesi** (2020). 25.11.2020, <https://gudul.bel.tr/>
- Güdül Kaymakamlığı** (2020). 25.11.2020, <https://gudul.bel.tr/>
- Güven, S.** (2006). *Toplumbiliminde araştırma yöntemleri*. Bursa: Ezgi Kitabevi.

Haralambos, M. (1987). *Sociology: Themes and perspectives*. London: Bell & Hyman

Kongar, E. (1986). *Türkiye üzerine araştırmalar*. İstanbul: Remzi Kitabevi.

Kongar, E. (1985). *İmparatorluktan günümüze Türkiye'nin toplumsal yapısı 1*. İstanbul: Remzi Kitabevi.

Kongar, E. (1985). *İmparatorluktan günümüze Türkiye'nin toplumsal yapısı 2*. İstanbul: Remzi Kitabevi.

Neuman, W. L. (2006-a). *Toplumsal araştırma yöntemleri 1: Nitel ve nicel yaklaşımlar*. İstanbul: Yayın Odası.

Neuman, W. L. (2006-b). *Toplumsal araştırma yöntemleri 2: Nitel ve nicel Yaklaşımlar*. İstanbul: Yayın Odası.

TBMM, (2020). On Üç İlde Büyükşehir Belediyesi Ve Yirmi Altı İlçe Kurulması İle Bazı Kanun Ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun, 26.11.2020, <https://www.tbmm.gov.tr/kanunlar/k6360.html>

TÜİK (2020). *Ankara 2020 nüfusu*, 25.11.2020, <https://biruni.tuik.gov.tr/medas/>

TÜİK (2020). *Güdül nüfusu*, 25.11.2020, <https://biruni.tuik.gov.tr/medas/>

World Journal of Human Sciences, 2021 - 1

Dünya İnsan Bilimleri Dergisi, 2021 – 1

ISSN: 2717-6665

